

Matth. 5: 29 waar Jezus ervan spreekt in figuurlijken en geestelijken zin, zal dit aanstonds inzien. En die verwondert er zich niet over, dat Christus zoo hevig toornet tegen wie zich aan zoo heilsch vergrijp tegenover één der Zijnen, was hij ook de geringste van allen, schuldig maakt. Wat is er boosaardiger en gruwelijker, wat is er duivelscher dan het toe te leggen op het eeuwige verderf van een verlorene des Heeren. En wat laat zich anders verwachten van de innige en heilige liefde onzes Heeren dan dat ze bij de voorstelling alleen van zulk een bestaan, trilt van heilige verontwaardiging? 't Zou ons geen oogenblik mogen ergeren — dit woord nu genomen in den onder ons gangbaren zin — zoo Jezus over wie zulk een gruwel bestond en zóó tot een handlanger van den menschenmoorder maakte, het vonnis had uitgesproken, dat hem een molensteen aan zijn hals gebonden en hij in de diepte der zee geworpen moest worden.

Doch dat is de strekking van Jezus' zeggen niet. Wel laat de opzettelijke keus de uitdrukkingen doorschemeren, dat hij niets beters dan dat verdiende; en zelfs kondigt Jezus' woord hem nog on eindig zwaarder straffen aan — maar geen oogenblik was het Jezus' bedoeling, dat zulk een metterlaad in zee geworpen en verdrinken behoorde te worden.

Wat Hij zegt is dit: dat het voor een die zich aan zulk een misdaad schuldig maakte, nutter, beter, gelijk Marcus schrijft, d.w.z. minder erg zou geweest zijn, zoo hij, eer hij tot zulk een vergrijp aan één dergenen die in Christus gelooven, kwam, ware het ook op de meest gewelddadige wijze, uit het leven ware weggenomen. Zoo toch zou hem althans die misdaad bespaard zijn geworden.

Als de inzendster zich zóó het woord van Jezus laat toespreken, zal zij er, in plaats van overdreven gestrengheid, deernis in beluisteren.

En wat nu betreft haar indruk, dat dit woord zich kwalijk rijmen laat met Gods voorbeschikking, en waarbij inzendster blijkbaar de juiste bedoeling van Jezus' woord een oogenblik voor den geest zweefde — die indruk kan alleen ontstaan, doordat ze heelen over het persoonlijk voornaamwoordje „hem“. Jezus zegt n.l. niet, dat het in 't algemeen beter geweest ware, zoo hij, eer hij tot zijn zonde kwam, uit het leven ware weggenomen, maar dat het voor hemzelven beter ware geweest.

De vraagster zal, als, naar ik vertrouw, haar bezwaren hiermee weggenomen zijn, ontdekken van hoe groot belang het is de Schrift nauwkeurig te lezen, en Schrift met Schrift te vergelijken. Door dat te doen, zullen we niet zoo spoedig in verzoeking komen, niet alleen wat den vorm, maar ook wat den inhoud van Jezus' woorden betreft, maar aan accommodatie te denken.

Laat me de inzendster ten slotte nog den ernstigen raad mogen geven, bij 't lezen van de II. Schrift, toch niet de Leidsche Vertaling te gebruiken, die ik vermoed, dat ze bij haar aanhalingen voor zich had. De laatste nummers van „De Reformatie“ kunnen haar zeggen, waarom niet.

V.

F.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Vóór den slag.

Nog enkele dagen en op politiek terrein zal slag moeten worden geleverd.

Heet zal de strijd zijn.

En van zwaren ernst.

Wij zouden geen Calvinisten moeten zijn om niet kort voor den slag onze knieën te buigen voor den God der legermachten.

Het kan niet geloofend, dat er in de politiek veel is, dat ons schroomvallig maakt voor het gebed.

Politiek eischt voorzichtigheid, handigheid, takt, listigheid in den goeden zin van het woord.

Toch liggen deze eigenschappen zóózeer op de grens van ondeugden, dat wij soms voor het gebed kunnen terugdeinzen.

Maar daarom is het juist te noodzakelijker, dat wij den strijd niet aanbinden voor we ons voor den Allerhoogste hebben verootmoedigd.

Grenzen en grensgebieden moeten er zijn, wij mogen die niet onbezett laten, doch mochten we bij onze politieke handelingen de grenzen weleens hebben overschreden — en wie zou zich daarvan durven vrijpleiten? wie ziet immer de gemarkeerde lijn? — dan moeten wij onszelf aanklagen bij Hem, die het regiment over de volkeren voert.

Politiek verleidt zoo licht tot hoogmoed.

Door onze tegenstanders wordt grof op ons afgegeven. Omdat wij tot de regeringspartijen behoorden, houdt men ons voor, dat wij zoo ongeveer niets hebben tot stand gebracht.

Daartegenover lezen wij dan de lijst voor, van wat mede door onzen invloed wel is verweerd.

Wij wijzen met trots op onze mannen.

Wij roemen onze organisatie.

Wij dienen ons, gelet op het weifelende en onverklaarbare van anderer handelingen, mogelijk wel aan als sterke karakters.

Juist dat kleineeren door den vijand, sluit het gevaar voor zelfverheffing zoo dreigend in.

En zelfverheffing is niet de stemming, waarin we den slag mogen aangaan.

Wanneer wij onszelf verheffen, zou het misschien het best zijn, dat wij den slag verloren.

Al mogen we tegenover het hoonen der vijanden stellig wijzen op onze daden, tegenover den Heere Zebaoth moeten we ons bukken in het stof.

Al hangen wij onze tekortkomingen niet aan de groote klok, voor onzen God hebben wij ze met schaamte te belijden.

Haast vragen we: zouden op één gebied onze

tekortkomingen zóó groot zijn als op dat der politiek?

Heeft heel het Calvinistische volksdeel wel gestaan in het besef van de roeping, die van Boven is?

Onze Ministers en Kamerleden hebben belangen behartigd, maar zullen zij het zelf niet moeten bekennen, dat het roepingsbesef hen daarbij niet altijd even bewust en krachtig dreef?

Hebben zij, die niet rechtstreeks bij de politiek waren betrokken niet veelszins politieke lauwheid en on-aandoenlijkheid aan den dag gelegd behalve ... wanneer een onwelkome belasting dreigde, wanneer men materieel nadeel of voordeel vermoedde?

Hebben we in de hitte van den verkiezingsstrijd steeds het juiste woord getroffen, het juiste middel gegrepen?

Hebben we niet gesteund en steunen we nog niet op eigen scherpsinnigheid?

Ziet, dat alles moeten wij, nu de slag nadert, de revue laten passeeren.

Over dat alles hebben we belijdenis te doen voor onzen God.

Wij hebben er verzoening over in te roepen.

Anders kunnen wij den zegen Gods over onze strijdwapenen niet verwachten.

Anders hebben we misschien wel drukte, maar kennen we geen heilige bezieling.

We moeten ons zóó diep voor God vernederen, dat er niets voor ons, zelfs geen enkel belang, overblijft.

Dat het, ook in den politieke strijd ons alleen gaat om God en Zijn Gezalfde.

Bij de slangenvoorzichtigheid, welke inzonderheid de politiek ons oplegt, moeten we in duivenoprechtheid voor Gods aangezicht kunnen treden.

We moeten kunnen betuigen: Heere, Gij weet, dat het mij bij dezen strijd alleen te doen is om de heiliging van Uw grootten Naam in het politieke leven.

Om de rechten Uwer gerechtigheid.

Om Uw soevereine ordinantiën.

Om Uw hoog gezag.

Wij moeten onze bereidheid uitspreken en meenen om alles daaraan ondergeschikt te maken.

Wij moeten bovenal onze zwakheid erkennen.

Het briescheend paard moet eindelijk sneven.

De meest pakkende verkiezingsplaat zal eindelijk zijn suggestieve uitwerking missen.

Het pittigste artikel zal op zichzelf een psychologische mislukking zijn.

De Heere moet aan de spits treden van hen, die ons hulp bieden.

Zijn aangezicht moet mede optrekken.

Daarom moet worden gesmeekt uit alle macht.

Zoo zal onze politiek een wondere en noodige heiliging ondergaan.

Wij kunnen straks als overwinnars God niet recht danken, wanneer wij niet eerst als zulken, die zich aangorden, in het stof gebogen bidden.

Langs het Kabinet heen.

Het doel van onzen verkiezingsstrijd is niet om het tegenwoordige kabinet te behouden.

Dat mag van onzen kant wel in het oog geval.

Onze linksche tegenstanders loopen natuurlijk storm tegen het kabinet.

Dat is trouwens het eenige wat hen samenbindt.

Bij de verkiezingscampagne staat daarom het kabinet aan de felste kritiek bloot.

Men noemt het afgeleefd.

De laatste druppel vitaliteit is er uitgeknopen, zoo stelt men voor.

Door die kritiek mogen wij ons echter niet laten verleiden het kabinet met hartstocht te verdedigen.

Dan schieten we ons doel voorbij.

Wij kunnen van het tegenwoordig kabinet veel goeds opsommen.

Evenmin ontbreekt het ons echter aan kritiek.

Wij zouden niet gaarne zien, dat het geheel onveranderd uit den smeltoven te voorschijn kwam.

Daarop bestaat echter geen kans.

Veranderingen werden al voorspeld.

Voorbarige voorspellingen vloeiden ook al uit profetenmond.

Dit mag echter de stemmen der onzen niet beïnvloeden.

We willen dit kabinet noch per se weg hebben, noch per se behouden, al is rekonstruktie ons en naar wij meenen eigenlijk allen aangenaam.

De strijd loopt geheel langs het kabinet heen.

Ons naaste doel moet zijn om onze partij zoo sterk mogelijk te maken.

Hoe sterker we zijn, hoe meer we ons kunnen laten gelden.

Hoe meer kans is er, dat we bij een rechtsche Kamer onze beginselen in praktijk brengen.

En onverhoopt bij een linksche Kamer een geduchte oppositiepartij vormen.

Alsof er geen koalitie bestond.

Wij hebben ook te strijden alsof er geen koalitie bestond.

Vroeger ging dat niet.

Toen moesten de rechtsche partijen gekoaliseerd bij de stembus verschijnen.

De zetels werden te voren verdeeld, zoodat hier een christelijk historische moest stemmen op een Roomsche, daar een Roomsche op een anti-revolutionair, ginds een anti-revolutionair op een christelijk-historische.

Dat gaf dikwijls haken en oogen.

Maar met de invoering van de evenredige verlegging woording is dat uit.

We bewaren volkomen onze zelfstandigheid.

Wanneer dan ook zekere propagandisten beweren, dat wie op een anti-revolutionair zijn stem uitbrengt op den paus siemt, is dat in hooge mate misleidend.

Wij stemmen om onze eigen partij zoo sterk mogelijk te maken.

Wij stemmen voor onze eigen beginselen.

Of er een koalitie zal worden aangegaan, moet na de stembus blijken.

„Wij kunnen ook anders“, sprak Dr. Nolens, al gaf hij aan koalitie de voorkeur.

„Wij kunnen ook anders“, zeggen we hem na, al blijft het voor ons de vraag, of we, bij niet-koalitieering maar niet liever in de oppositie zullen gaan.

Maar daaruit volgt dan ook, dat we volstrekt niet aan elkander gebonden zijn.

Wij zijn bij de verkiezing geheel onszelf.

Geen koalitie, toch koalitie.

Maar, zal men zeggen, dat na de verkiezing de rechtsche partijen zullen samengaan, is toch wel waarschijnlijk.

Wij mogen dit niet loochenen.

Doch we wezen er reeds op, ook in dat geval is het van gewicht, dat ons stemmencijfer in de Tweede Kamer zoo hoog mogelijk zij.

Onze positie binnen de koalitie mag niet worden verzwakt, maar moet als het kan, worden verslevigd.

Niet opdat wij wat meer kunnen loven en bieden.

Want de koalitie is geen markt, waar beginselen bij opbod of afslag worden verkocht.

Tot opoffering van eenig beginsel ter wille van de koalitie zijn we niet bereid.

Alleen zal niet ieder beginsel even spoedig gereahseerd kunnen worden.

Die realisering hangt ochter voor een deel af van onze positie binnen de koalitie.

Maar zonder compromissen komt men er niet.

Wie bezwaar heeft tegen compromis en koalitie, die stemme op den anti-revolutionair.

Weet hij door zijn invloed onze partij zoo sterk te maken, dat ze de meerderheid in de Kamer vormt, wein, dan gaat de koalitie overboord.

Daarom is het drijven van De Kersten c.s. zoo onzinnig.

Hij ziet wel in, dat het er niet naar lijkt, dat de anti-revolutionairen in de meerderheid zullen komen.

Dat zij op samengaan zijn aangewezen.

Maar dat neemt hij hen kwalijk.

Hij doet hen afbreuk zooveel hij kan.

Met welk doel?

Om hun politieke positie te verzwakken en zelf een positie in te nemen, waarin hij niets uitrichten kan.

Tevens, om de andere koalitie-partijen, met name Rome, tegenover de anti-revolutionairen meer overwicht te geven.

Hoewel De Kersten tegen Rome een stuursch gericht zet, toont hij zich eigenlijk tegenover haar een warmen, dikken vriend.

De Kersten gaat zoo ook een koalitie met Rome aan, maar dan zonder beschrijving van de voorwaarden.

Een koalitie met Rome niet tegen het ongelooft, maar tegen het geloof, tegen de partijen, welke uit de beginselen der Reformatie zijn voortgekomen.

Andere partijgroepeerling.

Naast hen, die van een nieuwe koalitie na de verkiezing niet willen weten, staan zij, die een andere partijgroepeerling wenschen.

Daarvoor strijdt op het oogenblik de Nationale Unie.

Daarop spekulieren allerlei groepen, die meenen, dat zij de democratie hebben gepacht.

De bestaande partijen moeten daarvoor verknijpt.

Een paar dwergpartijtjes kunnen dan geannexeerd.

Menschen van diverse beginselen zullen zich dan aansluiten en een of ander belang zal hen dan saamsnoeren.

Voor den een is dan het gouden koord, dat hen verbindt: de vrijhandel.

Voor den ander: de eenzijdige ontwapening.

Voor den derde: een eenzijdig opgevatte democratie.

En zoo kunnen nog enkele categorieën worden onderscheiden.

Laat men eens even inzien de lijst der partijen, welke aan deze verkiezing deelnemen, zooals het „Handelsblad“ die gaf. De cijfers, wijzen op het aantal kandidaten, waarmee elke partij uitkomt.

S. D. A. P.	84
R. K. Staatspartij	75
Vrijheidsbond (alle lijsten)	63
Vrijz. Dem. Bond	41
Anti-Rev. Partij	38
Ned. Middenstands Partij	23
Chr.-Hist. Unie	20
Plattelondersbond (lijst Braat)	20
Vaderlandsch Verbond	20
Democratische Partij	20
Rev. Arb. Comité	20
Chr. Dem. Federatie	18
Plattelondersbond (lijst de Boer)	17
R. K. Volkspartij	15
Communistische Partij	12
Staatk. Geref. Partij	10
Herv. Geref. Staatspartij	10
Vrijdenkers naar het Parlement	9
Socialistische Partij	9
Protestantsche Volkspartij	8

Boze
Verb.
Vrije
Verbe
Gron
Natio
Sport
Pens
Rente
Land
Wild
Rapa

Er is nu
Kusie te k
peering da
opleveren
Wie b.v.
sterke part
De liefde
welke haar
platonisch
Absolute
haar verant
die besta
Wel zijn
een valsch
En nu he
een deel v
Het „wij
sommigen
Ook te he
schen die
Tel daarb
den oraten
het getal 5
In Duitscl
lijk.

Waarom
Alles han
Doch dat
laten verlof
Men is S
Krachtige
op die de
verklaren b
in het buit
Wat de a
andere part
Zeker, zij
dat ook bij
Maar tuss
bestaat een
Een princ
En wann
ook wij kun
partijgroepe
Wij kunne
paald punt
Dan is er
gaan mogel
Maar een
niet.

Wij staan
Die kouze
Het begin
Alleen de
dieper ligge
Tusschen
gesloten va
Laten één
ze van ons
blik met an
Maar is d
weer ons v
Zulk een
Levert oo
die ons noot
kan het no
Het idescl
Want dat

Wij blijv
Ongeruste
heid, dat de
rialistische
Een paar
ergernis, we
voor minist
Als dat d
ongeveer lui
gouden gere
zonken.
Ik heb! z
Wij verve
die daaruit
Wanneer
dit kunnen
Die weet
lemaire part
lezen geeft
Maar dat
door over h
is toch onb
Die recla
anti-revolutio
Die hebbe
Maar blijd
en vooral de
ter Colijn